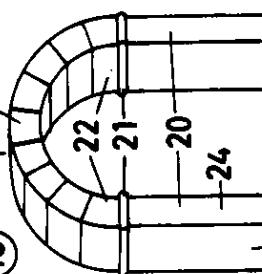

(19) 26 23

25

27

28

29

31

30

34

35

36

37

38

39

40

41

42

43

44

45

46

47

48

49

50

51

52

53

54

55

56

57

58

59

60

61

62

63

64

65

66

67

68

69

70

71

72

73

74

75

76

77

78

79

80

81

82

83

84

85

86

87

88

89

90

91

92

93

94

95

96

97

98

99

100

101

102

103

104

105

106

107

108

109

110

111

112

113

114

115

116

117

118

119

120

121

122

123

124

125

126

127

128

129

130

131

132

133

134

135

136

137

138

139

140

141

142

143

144

145

146

147

148

149

150

151

152

153

154

155

156

157

158

159

160

161

162

163

164

165

166

167

168

169

170

171

172

173

174

175

176

177

178

179

180

181

182

183

184

185

186

187

188

189

190

191

192

193

194

195

196

197

198

199

200

201

202

203

204

205

206

207

208

209

210

211

212

213

214

215

216

217

218

219

220

221

222

223

224

225

226

227

228

229

230

231

232

233

234

235

236

237

238

239

240

241

242

243

244

245

246

247

248

249

250

251

252

253

254

255

256

257

258

259

260

261

262

263

264

265

266

267

268

269

270

271

272

273

274

275

276

277

278

279

280

281

282

283

284

285

286

287

288

289

290

291

292

293

294

295

296

297

298

299

300

301

302

303

304

305

306

307

308

309

310

311

312

313

314

315

316

317

318

319

320

321

322

323

324

325

326

327

328

329

330

331

332

333

334

335

336

337

338

339

340

341

342

343

344

345

346

347

348

349

350

351

352

353

354

355

356

357

358

359

360

361

362

363

364

365

366

367

368

369

370

371

372

373

374

375

376

377

378

379

380

381

382

383

384

385

386

387

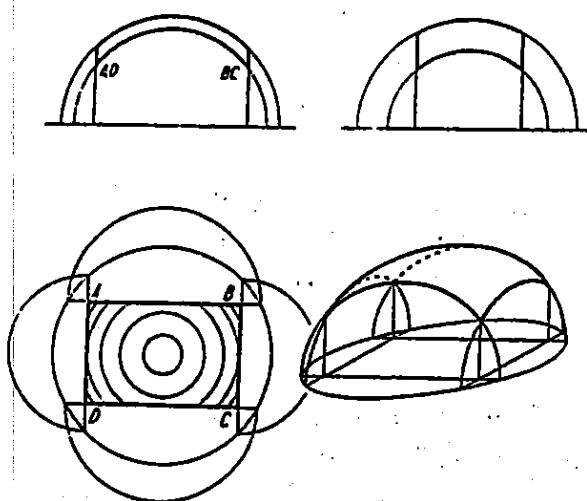
388

389

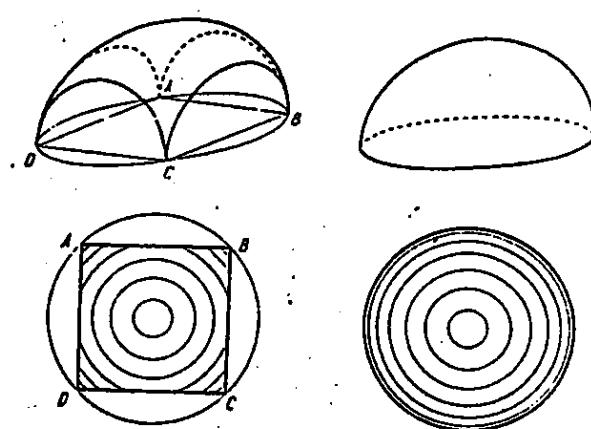
390

391

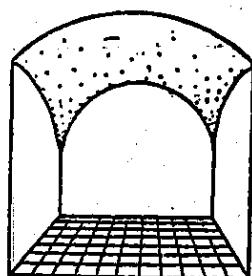
Segmental sail vaults

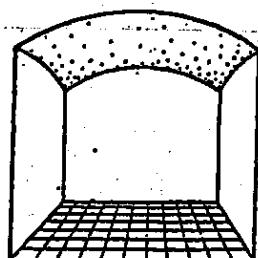
Sail vault Cupola

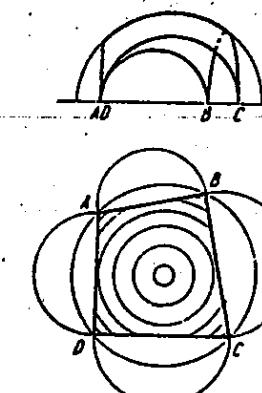
Sail vault

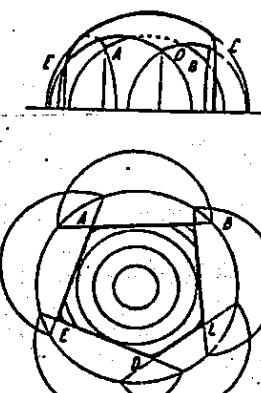
Segmental sail vault

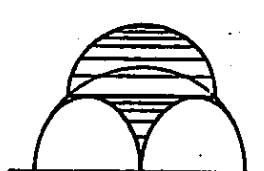
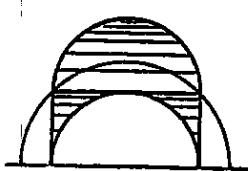
Sail vault

Segmental sail vault

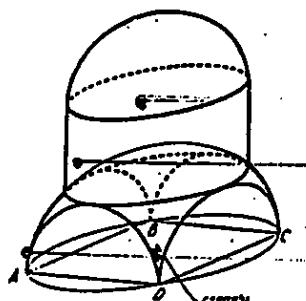
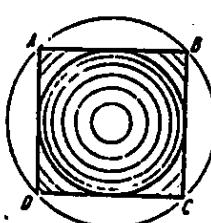
Cupola on pendentives

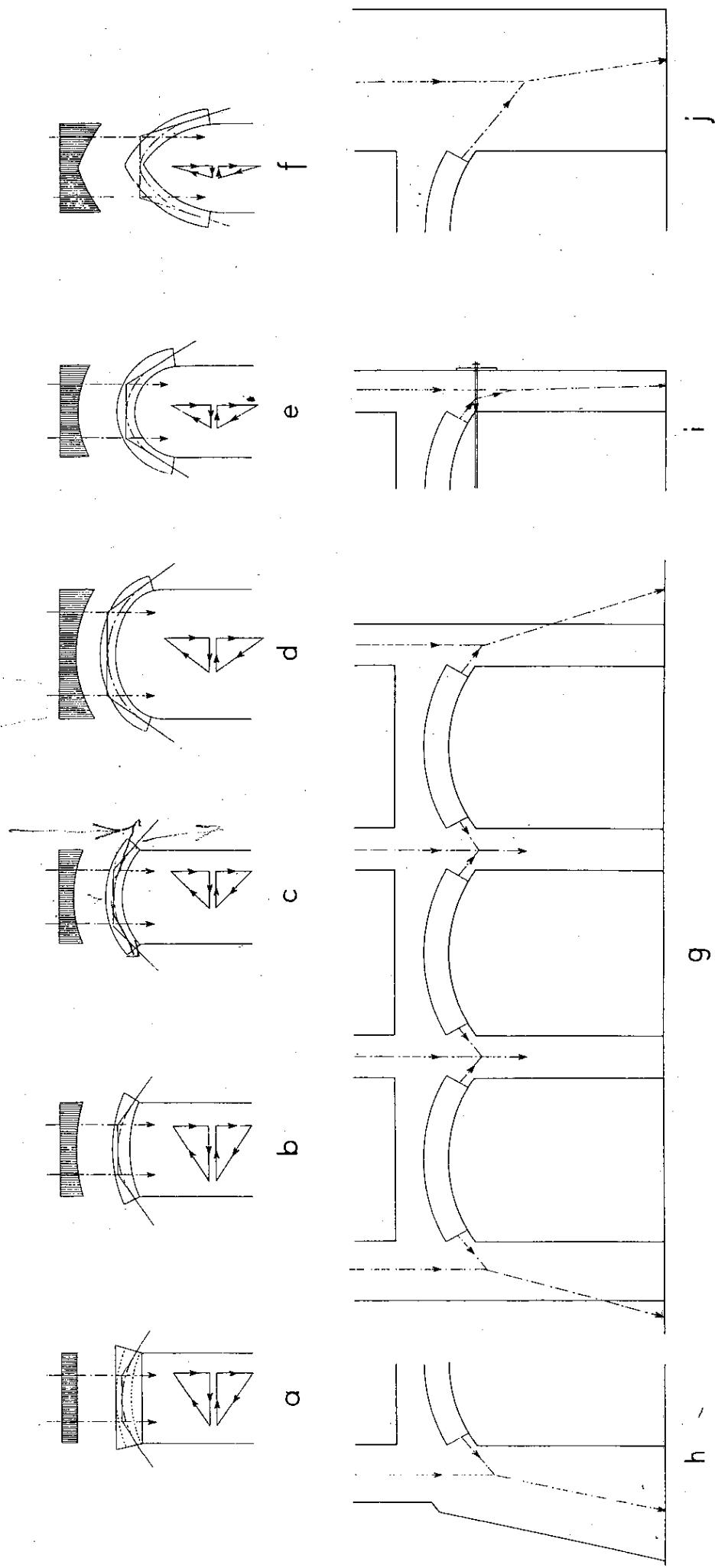

Cupola

Drum

Pendentives

1.21. ábra. A boltöv erőjátéka és megrámasztási módja:

- a) egynemes boltöv;
- b) flékkiveses boltöv;
- c) csíkveses boltöv;
- d) kötélkiveses boltöv;
- e) szorinti támprillítés, vagy
- f) szorinti vonófeszültség, vagy
- g) szorinti vastag falú megállomásterűre van szükség
- h) szorinti támprillítés,
- i) szorinti vonófeszültség
- j) szorinti vastag falú megállomásterűre van szükség

A boltöv: Statikai szempontból görbe tengelyű síkbeli tartó, ²⁹ melynek alakját és szelvényét általában úgy választják meg, hogy keresztmetszetei minden részén megegyezzenek, ³⁰ és csak nyomófeszültségek keletkezzenek, ³¹ és amely terhélt alakjától és terhelésétől függő módonként a fal vagy pillér kifalazott bolttárlának adja át.

A gerenda: Statikai szempontból hajlított tartó, amely terhélt a pilléreknek vagy falazatnak függőleges támaszerőként adja át.

Az áthidaló:
A nyíllás felettől teherhordó és teherátadó szerkezet, amely a nyíllás felett falból és födémből származó terhét a nyíllást szegélyező pilléreknek, falakknak adja át.

Az áthidaló szerkezetet (tehát anyagát is) az áthidaló alakja, fesztávolsága és terhélete határozza meg.
Fentiek alapján az áthidaló téglából vagy köböl falazott boltöv, illetve fa-, acél- vagy vasbeton gerenda.

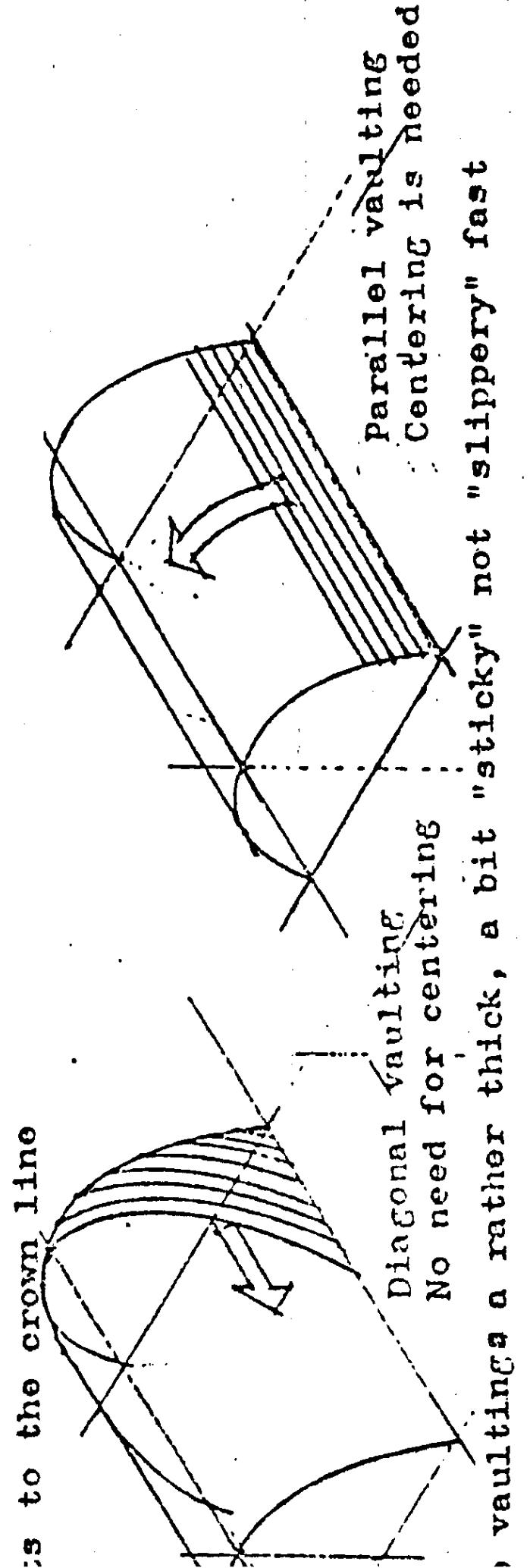
²⁹ Mivel a boltöv a bolttárlira csukló nélküli szemerkodik, statikailag határozatlan szerkezet (a szemerkodási hiba, nagysága és irány ismeretlen), tehát ponton adhatóan benyolhat. Ezért a magasabb szokásos méretű boltövek esetében az elágazásokat elkerüljük, hiszen a szélevezetéses folykörök lezessíti, hogy azok szilárdan

³⁰ Ha a terhéltére terhelésezett kötélpontokat, az ún. támavonal a keresztmetszter belüli maradvány nyomófeszültségek keletkezését, ha abbdí kilép, nem a teljes keresztmetszet dolgozik, de a bolttól axiálisig legfeljebb 1/6-nál belübb kerül, de a támavonal a boltozó vezetőjénél a magasság 1/6-nál meglepel, ha a támavonal a boltozó vezetőjénél a magasság 1/6-nál melegelel.

be with courses parallel to the longitudinal axes need centering.

Centering structure)

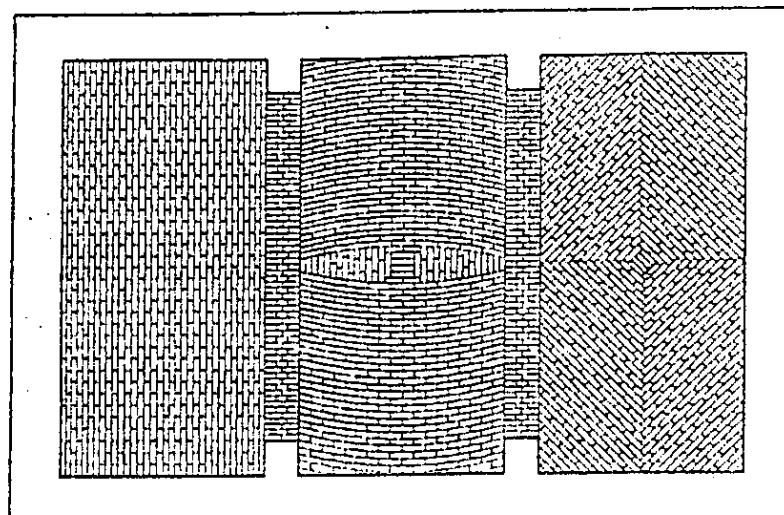
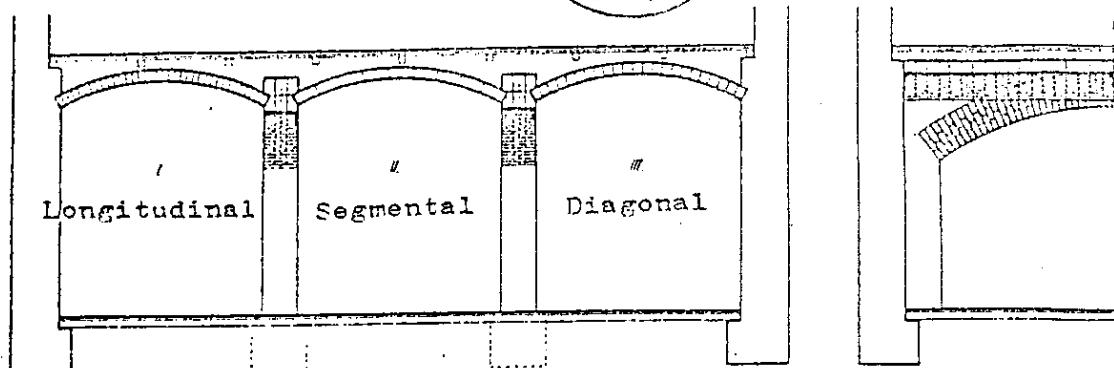
less, there are ways in which
in be built without centering by using diagonal or in horizontal
on segmental courses. These make all courses immediately loadbearing
em stuck in between the supporting walls and arches. Here the
re built perpendicularly to the longitudinal axis from abutment
ment, in contrast to the parallel course, which proceeds from the

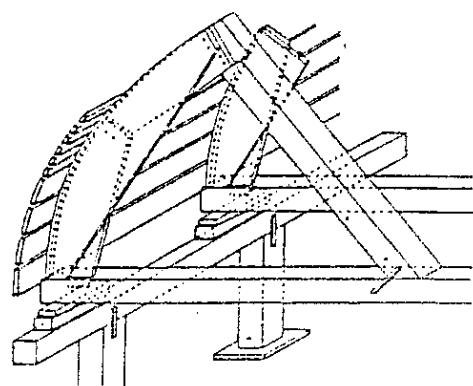
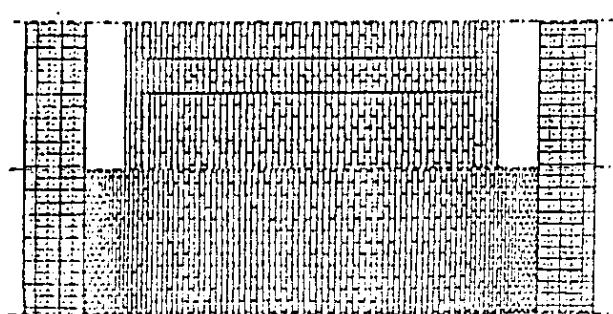
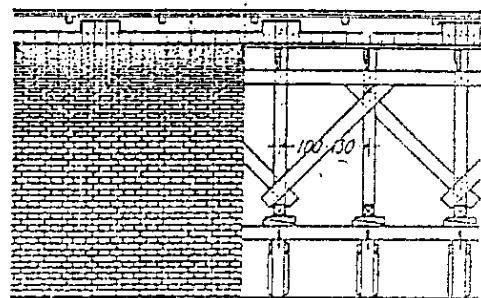
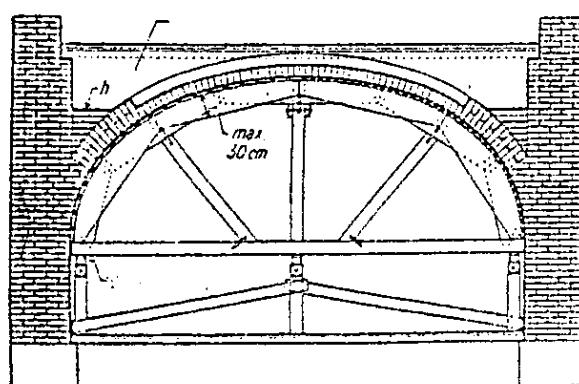
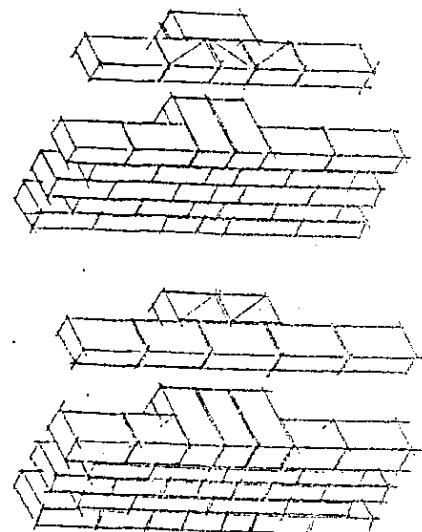
RAILWAY VAULTS

I 3

185

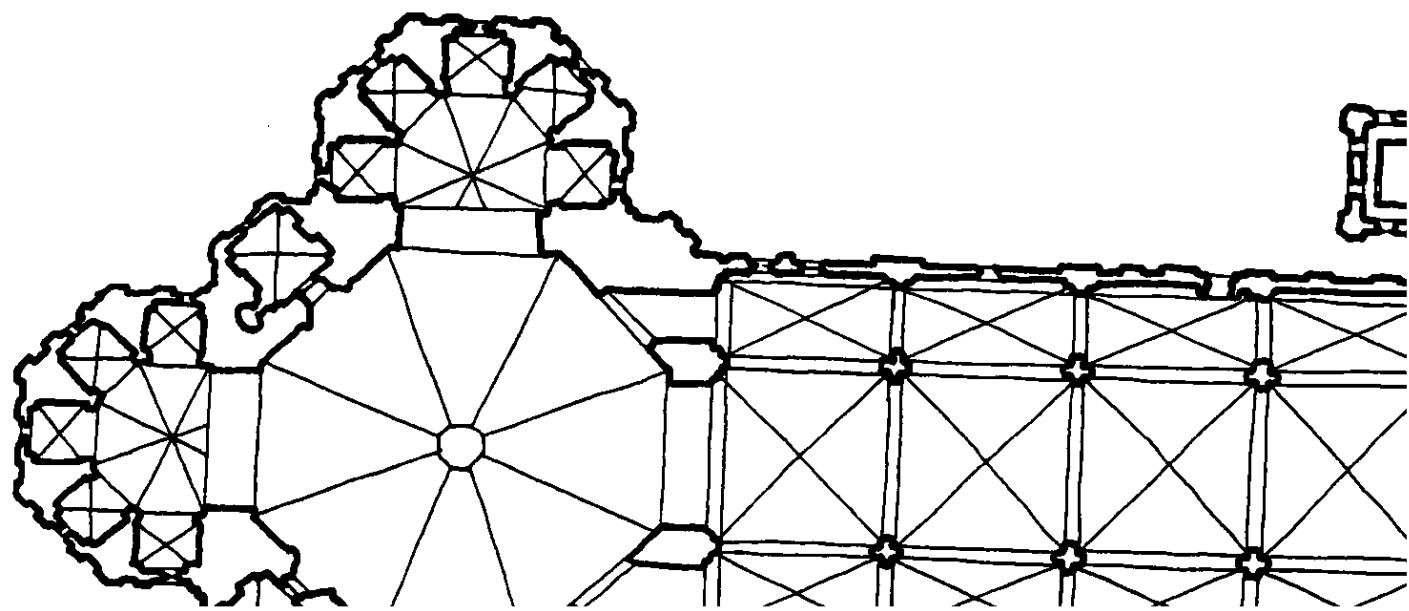
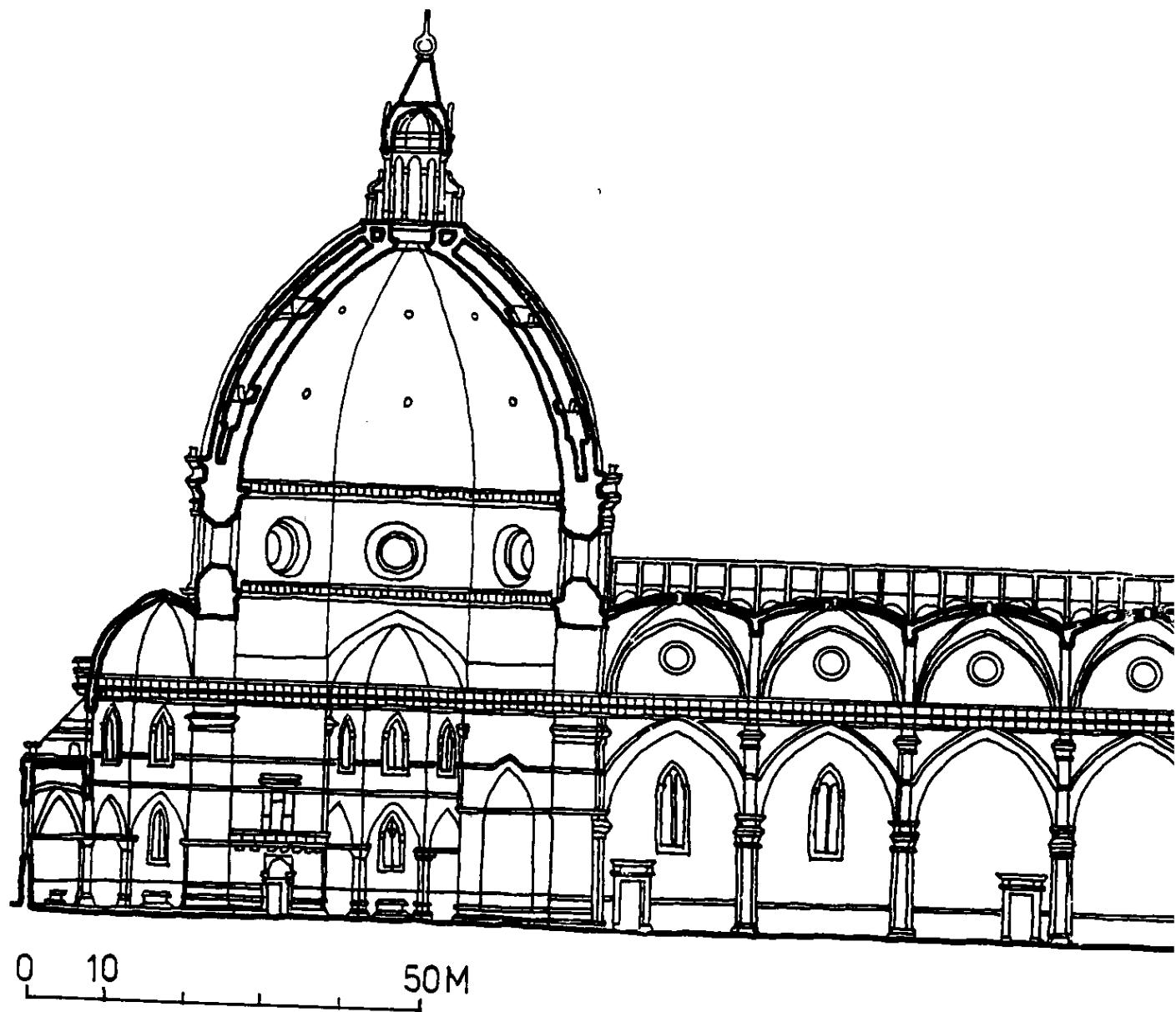

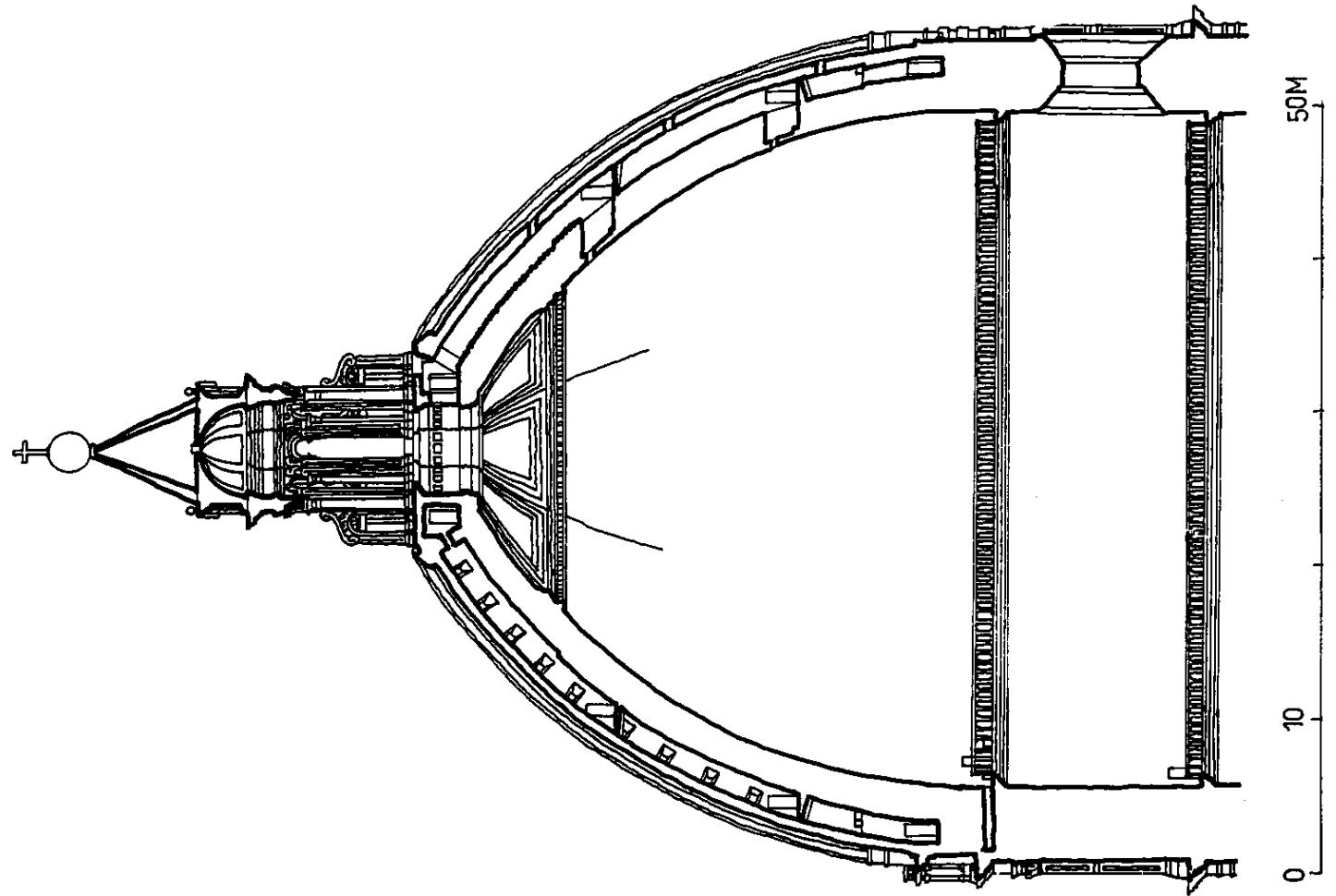
Brick bond of reinforcing rib

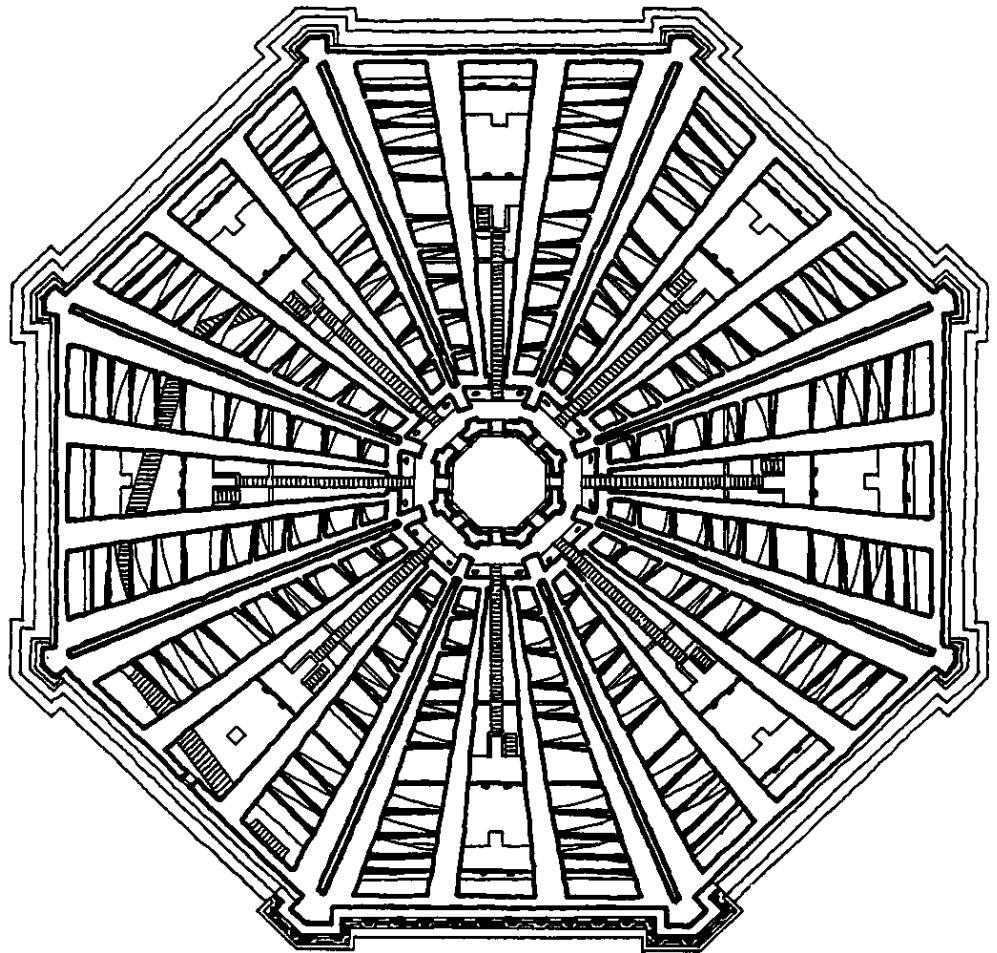
Longitudinally coursed compound barrel vault, fully centred

Firenze: Dóm. Alaprajz és metszet

Firenze: Dómkupola. Alaprajz és metszet

megindulhatott a kivitelezés. A tervezőn kívül építésvezetőnek nevezték ki L. Ghiberit és a Dómánál már régebben dolgozó Battista d'Antoniót is. Nem térhettünk ki részletesen az ebből származó személyi és szervezeti bonyodalmakra, de kétségtelen, hogy a sikeres befejezés Brunelleschi tehetségének és kitartásának köszönhető. Ő gondoskodott az ácsok,

